

Rättsavdelningen
Birgitta Nordenfelt
08-700 08 34
registratur@kammarkollegiet.se

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se
fi.ofa.k.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över betänkandet Myndighetsgemensam indelning – samverkan på regional nivå (SOU 2018:10)

Er ref. Fi2018/00966/K

Kammarkollegiet lämnar följande synpunkter.

Avsnitt 4.1.10 Förslag till beteckning

Kammarkollegiet instämmer i utredningens åsikt att landstingen bör ha samma beteckning oavsett i vilket sammanhang beteckningen används. Det kan dock ifrågasättas att landstingen ska byta namn på grund av utökat ansvar. Om detta ändå ska ske föreslår Kammarkollegiet att beteckningen "regionkommun" användas i stället för "region", som utredningen föreslår. Någon möjlighet för landsting att använda andra beteckningar än den officiella bör inte finnas.

Begreppet "region" har ett allmängiltigt användningsområde i det allmänna språkbruket och risken är mycket stor för förväxling, om detta också ges en formell betydelse. Man kan t.ex. tänka sig att det i samma text kan hänvisas till "regionen" i betydelsen landsting och i betydelsen geografiskt område. Denna förväxlingsrisk bör tas på stort allvar, något utredningen också pekar på (s. 155 f., 158 och 161). Begreppet "regionkommun" används däremot inte i det allmänna språkbruket och skulle därför – precis som nuvarande beteckning landsting – vara enklare att uppfatta som en formell beteckning för en juridisk person.

Kammarkollegiet instämmer i utredningens bedömning av behovet att ensa landstingens namn. Idag använder landstingen, precis som utredningen skriver, egna beteckningar, oavsett om de kallar sig landsting eller region. En enhetlighet i alla sammanhang är nödvändig.

Av detta följer också att landstingen inte bör ges möjlighet att kallas sig något annat än det officiella namnet (idag "XXs läns landsting"). På så sätt undviks farhågan att respektive landsting även i framtiden använder sig av andra beteckningar än den officiella, något som utredningen anser är ett argument mot att den nya beteckningen skulle vara "regionkommun" (s. 160 f.).

Avsnitt 5.8.1 och 5.8.2 Landstingens respektive kommunernas synpunkter vid indelning

Enligt förslaget ska det krävas *särskilda skäl* för att besluta om en ändring i landstingsindelningen mot ett berört landstings vilja.

Förslaget ska ses mot bakgrund av att utredningen har som utgångspunkt att samma regler bör gälla för ändringar av indelningen, oavsett om ändringen avser kommun- eller landstingsgräns. Vid ändring av kommuners gränser gäller idag, enligt 1 kap. 1 § andra stycket lagen (1979:411) om ändringar i Sveriges indelning i kommuner och landsting, indelningslagen, att om en kommun som närmast berörs av ändringen motsätter sig en indelningsändring får beslut om ändring meddelas endast om det finns synnerliga skäl.

Kammarkollegiet instämmer med utredningens förslag att det anges i indelningslagen vilka kriterier som ska gälla för ändring av en landstingsgräns.

Som förslaget är utformat ska särskild hänsyn tas till önskemål och synpunkter från den eller de regioner som närmast berörs av ändringen. Att därutöver föreskriva att det ska finnas särskilda skäl för att genomföra en indelningsändring, om den region som närmast berörs motsätter sig ändringen, synes vara överflödigt och kan riskera att medföra tillämpningsproblem. I sammanhanget bör också beaktas att tillämpningen behöver kunna skilja mellan vad som utgör synnerliga skäl, som gäller för ändring av kommungränser, och vad som endast utgör särskilda skäl.

Kammarkollegiet anser därtill att det, med beaktande av de exempel på särskilda skäl som anges (s. 202), t.ex. att en kommun "på goda grunder" vill byta landsting, är svårt att se på vilket sätt särskild hänsyn kan tas till landstingets synpunkter. Det är svårt att se varför det ska vara lättare att gå emot ett landstings vilja i fråga om landstingsgränsen än det är att gå emot en kommuns vilja i fråga om kommungränsen. Att ändra en gräns mellan landsting innebär också en länsgränsändring och i de flesta fall torde även en – omfattande – ekonomisk reglering krävas. Förslaget att det ska räcka med särskilda skäl att gå emot ett landstings vilja ifråga om gränsdragning, samtidigt som särskild hänsyn till landstingets vilja ska tas, är enligt Kammarkollegiets mening inte tillräckligt utrett och analyserat.

Kammarkollegiet förordar således att man tar steget fullt ut och föreskriver i indelningslagen att samma kriterier ska gälla för ändring av såväl gräns mellan kommun som landsting. Det bör således krävas *synnerliga skäl* att gå emot ett landstings vilja.

Detta remissvar har beslutats av avdelningschefen Ulf Rehnberg. I handläggningen har enhetschefen Anette Schierbeck deltagit. Föredragande har varit advokatfiskalen Birgitta Nordenfelt.

Ulf Rehnberg

Birgitta Nordenfelt